

LAUSUNTO
18.3.2026

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Asia: O 16/2026 vp Ympäristöverotus

Yleistä ympäristöveroista

Tilastokeskuksen mukaan Suomessa kerättiin ympäristöveroilla n. 6,2 miljardia euroa vuonna 2023. Kokonaissumma kertyy lähes yksinomaan energiaveroista (n. 4,67 miljardia euroa) ja liikenneveroista (n. 1,49 miljardia euroa), jotka on rajattu kuulemispyynnön ulkopuolelle. Jäljelle jää ns. päästöverot, joiden osuus on vain 18 miljoonaa euroa. Päästöveroiksi luokitellaan juomapakkausvero, öljynsuoja- ja öljyjättemaksut sekä vesiensuojelumaksut ja jätevero. Lisäksi tilastokeskuksen tilastoissa ympäristöveroiksi katsotaan ns. resurssiverot, joihin kuuluvat metsästyksen ja kalastuksen lupamaksut. Näiden osuus on 27 miljoonaa euroa. Ympäristöveroista kotitaloudet maksoivat hieman alle puolet ja yritykset reilu puolet.

Valtiovarainministeriön mukaan ympäristöperusteinen verotus pyrkii ohjaamaan kulutusta ympäristölle edullisempaan suuntaan. Tällaisia veroja on nykyisin käytössä kaksi: juomapakkausvero ja jätevero.

Ympäristöverot ovat ns. ohjaavia veroja, joilla tavoitellaan fiskaalisten vaikutusten lisäksi haluttuja käyttäytymisvaikutuksia. Ohjausvaikutuksen toteutuessa ohjaavien verojen tuotot kuitenkin pienenevät. Tämän vuoksi ohjaavat verot kuten ympäristöverot soveltuvat huonosti pidemmän aikavälin valtiontalouden tulosoikeuden keinoksi.

Erityisesti kansallisiin ympäristöveroihin liittyy myös riski siitä, että toimintaa siirtyy pois Suomesta valtioon, joissa vastaavia veroja ei ole ilman, että verolla saavutetaan tavoiteltuja ympäristövaikutuksia. Ainakin jotkin ympäristöverot voivat siksi edellyttää vähintään EU:n tasoista tai jopa sitä laajempaa kansainvälistä sääntelyä.

Toisinaan vero voi joillekin tahoille näyttäytyä ympäristöverona, vaikka lainsäätäjän tarkoituksena ei ole ympäristövaikutusten aikaansaaminen. Esimerkiksi kaivosmineraaliverolla ei tavoitella kaivostoiminnan ympäristövaikutusten vähentämistä, eikä sillä juuri odoteta olevan ympäristövaikutuksia. Kaivosveron tarkoituksena on peritää korvaus uusiutumattomien luonnonvarojen käytöstä. Tästä näkökulmasta kaivosvero on resurssivero, joka tilastokeskuksen luokittelussa kuitenkin kuuluisi ympäristöverojen kategoriaan (kaivosvero otettiin käyttöön vuonna 2024, joten se ei vielä näy viimeisimmissä käytössä olevissa vuoden 2023 tilastoissa).

Ympäristöverona voidaan pitää myös EU:n kierrättämättömän muovipakkausjätteen määrään perustuvaa maksua (*plastic packaging tax*). Valitettavasti tämän maksun osalta Suomi on

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

Alvar Aallon katu 5 C | 00101 HELSINKI | +358 9 4242 6200
kauppakamari.fi

kuitenkin maksajan - ei saajan - asemassa. Vuoden 2024 EU-jäsenmaksuun sisältyvän maksun suuruus oli 90 miljoonaa euroa.

Mitä ympäristöverotuksen osalta pitäisi tehdä tulevaisuudessa? Mikä verokertymä ympäristöperusteisella verotuksella olisi saavutettavissa?

Juomapakkausveron ja jäteveron korotuksilla olisi saatavissa vain hyvin rajallinen määrä lisäverotuottoja. VM:n verokartoituksessa (2023) juomapakkausveron (käsiteltiin osana virvoitusjuomaveroa) tai jäteveron korotuksilla ei arvioitu olevan saavutettavissa merkittäviä verotuottovaikutuksia.

Juomapakkausveron tarkoitus on vähentää kertakäyttöisten juomapakkausten käyttöä. VM:n mukaan juomapakkausveron ohjausvaikutus on ollut merkittävä ja veropohja on jatkuvasti pienentynyt. Juomapakkausveron verokertymän arvioidaan vuoden 2026 talousarvioesityksessä olevan enää 15 miljoonaa euroa.

Myös jäteveron tuotto on pudonnut huomattavasti vuosikymmenen aikana: vuoden 2026 talousarvioesityksessä tuotoksi on arvioitu enää 3 miljoonaa euroa, kun vielä vuonna 2016 verotuotot ylsivät 20 miljoonaan euroon. Jäteveron tuoton odotetaan kuitenkin lisääntyvän veropohjan laajennuksen (viherlipeä) myötä vuodesta 2027 alkaen 6,5 miljoonalla eurolla.

Merkittävämmän verokertymän saavuttaminen edellyttäisi käytännössä uusien ympäristöverojen käyttöönottamista. Keskuskauppakamarilla ei ole tällä hetkellä näkemystä siitä, mitä ympäristöveroiksi luokiteltavia uusia veroja Suomessa voitaisiin ottaa tulevaisuudessa käyttöön. Kuten VM:n verokartoituksessakin (2023) on todettu, uusien veropohjien käyttöönotto edellyttää joka tapauksessa huolellista valmistelua. Keskeinen ongelma uusissa veroissa on, ettei kattavaa tietopohjaa vaikutusten arviointiin usein ole käytettävissä, minkä vuoksi vaikutusten arviointi on vaikeaa ja arviot uusien verojen tuotoista ovat siksi epävarmoja.

Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että mahdollisten uusien ympäristöverojen käyttöönottoa selvitetään ja valmistellaan riittävän ennakoitavasti, jotta niiden vaikutukset yritysten toimintaedellytyksiin voidaan arvioida huolellisesti ennen mahdollisten uusien verojen käyttöönottoa. Suomessa ei tulisi ottaa käyttöön sellaisia pistemäisiä ympäristöveroja, jotka kohtuuttomasti lisäävät yritysten kustannus- ja hallinnollista taakkaa mutta joiden fiskaalinen vaikutus on vähäinen.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Tomi Viitala
Johtava veroasiantuntija

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

Alvar Aallon katu 5 C | 00101 HELSINKI | +358 9 4242 6200
kauppakamari.fi